

Zgodnie z założeniami merytorycznymi i organizacyjnymi opracowania – „Informacji o działalności IOŚ w 2007 r.”

Ekonomiczno-kadrowe uwarunkowania realizacji ustawowych zadań Inspekcji

1. Proszę wypełnić tabelę nr 1, 2, 4 i 5

Tabela nr 1. Planowane środki finansowe wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w 2008 r.

Lp.	Województwo/	Środki budżetowe			
		Ogółem	Na działalność bieżącą (w tys. zł.)	Środki inwestycyjne (w tys. zł)	Fundusz płac + pochodne (w tys. zł)
1.	Dolnośląskie				
2.	Kujawsko – pomorskie				
3.	Lubelskie				
4.	Lubuskie	3562	393	30	3139
5.	Łódzkie				
6.	Małopolskie				
7.	Mazowieckie				
8.	Opolskie				
9.	Podkarpackie				
10.	Podlaskie				
11.	Pomorskie				
12.	Śląskie				
13.	Świętokrzyskie				
14.	Warmińsko – mazurskie				
15.	Wielkopolskie				
16.	Zachodniopomorskie				
17.	Ogółem WIOŚ				
18.	GIOŚ				
19.	Ogółem IOŚ (plan 2008 r.)				

Tabela nr 2. Finansowanie Inspekcji Ochrony Środowiska w 2007 r. (w tys. zł)

Lp.	Województwo	Środki budżetowe – wykonanie (w tys. zł)			Dotacje z funduszy ochrony środowiska – wykonanie (w tys. zł) (wszystkie)			Ogółem- wykonanie (w tys. zł)			
		Ogółem	w tym		Ogółem	w tym		Na dział. bieżącą	Środki inwestycyjne	Fundusz płac + pochodne.	
			Na działalność bieżącą	Środki inwestycyjne		Fundusz płac + pochodne	Na działalność bieżącą				Środki inwestycyjne
1.	Dolnośląskie										
2.	Kujawsko - pomorskie										
3.	Lubelskie										
4.	Lubuskie	3524,4	422,0	38,1	3064,3	240,2	166,9	73,3	588,9	111,4	3064,3
5.	Łódzkie										
6.	Małopolskie										
7.	Mazowieckie										
8.	Opolskie										
9.	Podkarpackie										
10.	Podlaskie										
11.	Pomorskie										
12.	Śląskie										
13.	Świętokrzyskie										
14.	Warmińsko - mazurskie										
15.	Wielkopolskie										
16.	Zachodnio pomorskie										
17.	Ogółem WIOŚ										
18.	GIOŚ										
19.	Razem IOŚ										

Tabela nr 4. Środki z dochodów własnych 2007 r. (wykonanie w tys. zł)

Lp.	WIOŚ	Środki z dochodów własnych wykonanie (w tys. zł)			Odprowadzono do budżetu państwa (w tys. zł)
		Ogółem	Bieżące utrzymanie	inwestycje	
1	dolnośląskie				
2	kujawsko-pomorskie				
3	lubelskie				
4	lubuskie	319,2	208,9	110,3	0
5	łódzkie				
6	małopolskie				
7	mazowieckie				
8	opolskie				
9	podkarpackie				
10	podlaskie				
11	pomorskie				
12	śląskie				
13	świętokrzyskie				
14	warmińsko-mazurskie				
15	wielkopolskie				
16	zachodniopomorskie				
17	Razem				

Tabela nr 5. Dotacje z funduszy ochrony środowiska 2007 r. (wykonanie w tys. zł)

Lp	WIOŚ	NFOSiGW			WFOSiGW		
		Ogółem	Bieżące utrzymanie	inwestycje	Ogółem	Bieżące utrzymanie	inwestycje
1	dolnośląskie						
2	kujawsko-pomorskie						
3	lubelskie						
4	lubuskie				240,2	166,9	73,3
5	łódzkie						
6	małopolskie						
7	mazowieckie						
8	opolskie						
9	podkarpackie						
10	podlaskie						
11	pomorskie						
12	śląskie						
13	świętokrzyskie						
14	warmińsko-mazurskie						
15	wielkopolskie						
16	zachodniopomorskie						
17	Razem						

2. Opisać i podać konkretne przykłady problemów ekonomicznych towarzyszących realizacji ustawowych zadań Inspekcji w 2007 r. Na ile otrzymane fundusze miały wpływ na ograniczenie zakresu działalności kontrolnej, lub badania stanu środowiska?

Rok 2007 był kolejnym okresem, w którym środki pieniężne na realizowanie statutowych zadań w zakresie monitoringu środowiska i kontroli, będące w dyspozycji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, były niewystarczające mimo przyznania dodatkowych środków w wysokości 60 tys. zł przez Wojewodę Lubuskiego.

Udział wydatków budżetowych w finansowaniu działalności bieżącej utrzymał się na poziomie około 16 % zatwierzonego budżetu Inspektoratu. Przyznane środki finansowe zapewniły wzrost o 2,0 % wydatków związanych z regulacją funduszu płac pracowników Inspektoratu.

Istotne ograniczenia finansowe (zbyt niskie środki budżetowe) przy jednoczesnej konieczności wprowadzenia do programu monitoringu nowych zadań, związanych z badaniami i oceną jakości powietrza oraz wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej, spowodowały konieczność ograniczenia merytorycznego zakresu badań – już na etapie planowania. Zmniejszeniu uległa ilość punktów pomiarowych w badaniach rzek i jezior, łączono realizację zadań monitoringowych i inspekcyjnych (wspólne wyjazdy), zrezygnowano z udziału WIOŚ w realizacji badań w monitoringu lokalnym. Ograniczono do niezbędnego minimum wykonywanie badań i pomiarów kontrolnych.

Konieczne było także, podobnie jak w latach poprzednich, ograniczenie nakładów na kontrolę jakości badań, zwłaszcza w zakresie serwisowania aparatury kontrolno-pomiarowej, co znacznie utrudnia jej eksploatację i stwarza zagrożenie dla utrzymania odpowiedniej jakości wykonywanych badań i pomiarów.

Z powodu niedoboru środków konieczna była także rezygnacja z wielu interesujących szkoleń specjalistycznych pożądaných dla pracowników merytorycznych (szczególnie w świetle tak znacznej fluktuacji kadr). Uczestniczyli oni zasadniczo głównie w szkoleniach bezpłatnych, organizowanych przez MŚ i GIOŚ.

Reasumując, 2007 rok to kolejny okres, w którym niekorzystne tendencje w działalności finansowej Inspektoratu utrzymały się. W szczególności było to:

- 1) brak środków na finansowanie nowych zadań,
- 2) zbyt niski limit wydatków bieżących,
- 3) brak środków na remonty i modernizację majątku Inspektoratu,
- 4) brak środków na zakup nowych środków trwałych.

3. Czy w 2007 r. istniały problemy z otrzymaniem dotacji. Podać krótką (rzeczową) charakterystykę finansowania przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej działalności wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska.. Proszę opisać pozytywne przykłady wspierania przez fundusze działalności merytorycznej WIOŚ w 2007 r.

W województwie lubuskim generalnie nie występują problemy z uzyskaniem dotacji z WFOŚiGW. Wielkość uzyskiwanych dotacji przystaje do możliwości Funduszu, który jest niezbyt zasobny. Istnieją natomiast problemy związane z ograniczeniami statutowymi i przyjętymi zasadami dofinansowania zadań. Mimo

powyższych ograniczeń – corocznie WFOŚiGW w Zielonej Górze wspiera w istotny sposób działalność badawczą i edukacyjną WIOŚ.

W 2007 roku Inspektorat otrzymał z WFOŚiGW dotację w wysokości 255 tys. zł na realizację zadań monitoringowych. Wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska odbywa się na następujących zasadach: maksymalne dofinansowanie zadań nie może przekroczyć 50% ich wartości, istnieje konieczność fakturowego rozliczania dotacji, brak jest możliwości uwzględniania w kosztach zadań - pokrywanych przez Fundusz - tak istotnych elementów realizacji zadań monitoringowych, jak np. paliwo, energia i usługi.

W 2007 roku kwotę 65,4 tys. zł z przyznanej dotacji wydatkowano na zadania o charakterze inwestycyjnym. Pozostała część środków przeznaczono na zakup niezbędnego wyposażenia i materiałów eksploatacyjnych (gazy, szkło, odczynniki) wykorzystywanego do badań stanu środowiska.

4. Proszę wymienić jakie zagrożenia dla realizacji ustawowych zadań Inspekcji w województwach może mieć sytuacja ekonomiczna WIOŚ w 2008 r.

Nakładane na Inspektoraty nowe zadania kontrolne, konieczność przygotowywania danych dotyczących raportowania poszczególnych komponentów środowiska na potrzeby UE bez dodatkowych etatów i zwiększenia nakładów na działalność kontrolną spowodować może ograniczenie działalności i wybiórcze traktowanie, tzw. wybór mniejszego zła.

Niskie wynagrodzenia pracowników Inspektoratu powodują dużą rotację zatrudnienia. Odchodzą z Inspekcji pracownicy doświadczeni, znający aspekty pracy kontrolnej.

W obecnej sytuacji finansowej WIOŚ występują problemy związane z eksploatacją Lubuskiej Sieci Monitoringu Powietrza – w szczególności problemy związane z zachowaniem ciągłości pracy automatycznych stacji pomiarowych, utrzymaniem właściwego dozoru nad stacjami oraz zapewnieniem odpowiedniej jakości wykonywanych pomiarów i przesyłem danych. Problemy te zaczną się nasilać z chwilą utraty kolejnych gwarancji na sprzęt pomiarowy zainstalowany w stacjach. Istnieje uzasadniona obawa, że wówczas WIOŚ nie podoła obciążeniom związanym z eksploatacją stacji. Może się także okazać, że koszty realizacji oznaczeń WWA w pyle zawieszonym przekraczają możliwości finansowe WIOŚ.

Poważnym zagrożeniem dla realizacji zadań monitoringowych związanych z ocenami jakości powietrza jest brak narzędzi (i środków na ich zakup) dla wdrożenia modelowania oraz problemy kadrowe (odchodzenie doświadczonych specjalistów - ze względów ekonomicznych - do przemysłu i firm prywatnych) i brak środków na specjalistyczne szkolenia w tym zakresie.

W zakresie monitoringu wód trudności wiążą się także z sytuacją finansową WIOŚ i koniecznością łączenia wyjazdów w różnych celach (nie tylko monitoringowych).

W świetle dotychczasowych doświadczeń i aktualnej sytuacji prawnej, a także obecnej sytuacji kadrowej WIOŚ istnieje także obawa odnośnie realizacji programu badań biologicznych wód.

Problem utrzymania jakości wyników badań dotyczy wszystkich komponentów środowiska i wiąże się z permanentnym niedoborem środków na okresowe przeglądy, specjalistyczne naprawy, sprawdzanie przez serwis i wzorcowanie aparatury pomiarowo-badawczej.

Problemy finansowe związane z eksploatacją środków transportu (koszty paliwa, napraw itp.) mogą uniemożliwić pełną realizację zadań kontrolnych i monitoringowych, a także realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem poważnym awariom i usuwaniem ich skutków.

Istotny problem dla tutejszego Inspektoratu stanowi ponadto brak środków finansowych w budżecie na realizację współpracy międzynarodowej, w szczególności na działalność Grupy Roboczej W-2 „Ochrona wód” Polsko-Niemieckiej Komisji ds. Wód Granicznych, koordynowanej i prowadzonej przez WIOŚ w Zielonej Górze.

5. Jaki wpływ ma kondycja finansowa WIOŚ na utrzymanie fachowców, w tym kadry inspekcyjnej. Proszę podać (w przypadku jeśli zjawisko takie występuje) skalę zjawiska oraz przykłady odchodzenia fachowców z wojewódzkich inspektoratów.

W 2007 roku odnotowana została duża – podobnie jak w poprzednim roku - fluktuacja kadr w Inspektoracie. Spowodowana była przede wszystkim rezygnacją z pracy często już doświadczonych pracowników oraz odejściami starszych pracowników na wcześniejsze emerytury. Pracownicy nie ukrywali, iż rezygnują z zatrudnienia w Inspektoracie ze względów ekonomicznych. Z tych powodów, w 2007 roku, odeszło z pracy 12 pracowników. Po dwóch z wydziałów monitoringu środowiska, inspekcji i administracji oraz laboratorium. Cztery osoby przeszły na emeryturę w tym trzy na wcześniejszą.

Przykład 1: merytoryczny pracownik Wydziału Monitoringu Środowiska – wykształcenie wyższe, liczne kierunkowe szkolenia, znajomość technik komputerowych, w tym umiejętność budowy stron internetowych i tworzenia map GIS, zatrudniony w Delegaturze w Gorzowie Wlkp. od 1999 r. (8 lat), w dniu zwolnienia jego płaca na rękę wynosiła **1314 zł**.

Przykład 2: merytoryczny pracownik inspekcji – wykształcenie wyższe, kierunek ochrona środowiska, szkoleny w zakresie zadań związanych z kontrolą rynku, zatrudniony w Wydziale Inspekcji w Zielonej Górze od 2004 r. (3 lata) w dniu zwolnienia jego płaca netto wynosiła **1162 zł**.

Przykład 3: merytoryczny pracownik Laboratorium – wszechstronnie wykształcony w pracach laboratoryjnych zatrudniony w Delegaturze w Gorzowie Wlkp. od 1982 r. (25 lat), w dniu zwolnienia jego płaca netto wynosiła **1499 zł**.

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2007 roku dwie dalsze osoby z Wydziału Inspekcji, zajmujące się kontrolą rynku, złożyły wypowiedzenia z terminami wypowiedzenia na dni 31 stycznia i 28 lutego 2008 r. (jedna z dziewięcioletnim stażem pracy po specjalistycznych kursach – zmiana pracy na inną w firmie prywatnej, druga z blisko dwuletnim stażem – wyjazd do pracy za granicę). W obu przypadkach o podjęciu decyzji o zwolnieniu z pracy w WIOŚ zdecydowały względy ekonomiczne.

Rozmowy prowadzone z pracownikami pozostającymi w stosunku pracy wskazują na coraz większe niezadowolenie i frustrację z powodu niskich zarobków, nieadekwatnych do kwalifikacji (wyższe wykształcenie, kierunkowe specjalistyczne kursy i szkolenia) i charakteru pracy, uniemożliwiających zapewnienie chociażby średniego standardu życiowego pracowników i ich rodzin.

Opisana sytuacja w powiązaniu z odchodzeniem doświadczonych pracowników na wcześniejsze emerytury powoduje konieczność zatrudniania młodych, niedoświadczonych absolwentów szkół, co znacznie utrudnia możliwość realizacji coraz bardziej skomplikowanych zadań merytorycznych nakładanych na Inspektorat.

6. Proszę wypełnić tabelę nr 3 i 6.

Tabela nr 3. Zatrudnienia w IOŚ wg stanu na dzień 31.12.2007 r.

Lp.	IOŚ	Inspekcja nzs		Monitoring		Laboratorium		Administracja		Kierownictwo		Łącznie	
		etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
1.	dolnośląskie												
2.	kujawsko-pomorskie												
3.	lubelskie												
4.	lubuskie	20,6	21	6,25	7	29	29	24,75	29	2	2	82,6	88
5.	łódzkie												
6.	małopolskie												
7.	mazowieckie												
8.	opolskie												
9.	podkarpackie												
10.	podlaskie												
11.	pomorskie												
12.	śląskie												
13.	świętokrzyskie												
14.	warmińsko-mazurskie												
15.	wielkopolskie												
16.	zachodniopomorskie												
17	Ogółem WIOŚ												
18.	GIOŚ												

Uwaga: w rubryce administracja zostali ujęci kierownicy delegatur

Tabela nr 6. Zatrudnienie i zwolnienia pracowników WIOŚ w 2007 r. (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.)

Lp.	województwo	2007	
		Zatrudnienie (osoby)	Ilość zwolnionych (osoby)
1	Dolnośląskie		
2	Kujawsko - pomorskie		
3	Lubelskie		
4	Lubuskie	88	13
5	Łódzkie		
6	Małopolskie		
7	Mazowieckie		
8	Opolskie		
9	Podkarpackie		
10	Podlaskie		
11	Pomorskie		
12	Śląskie		
13	Świętokrzyskie		
14	Warmińsko - mazurskie		
15	Wielkopolskie		
16	Zachodniopomorskie		
17	Ogółem WIOŚ		
18	GIOŚ		
19	Razem IOŚ		

7. Proszę dokonać analizy porównawczej sytuacji kadrowej WIOŚ, wskazać możliwe kierunki kontynuacji restrukturyzacji zatrudnienia oraz prognozę stanu zatrudnienia w 2008 r.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku w Inspektoracie zatrudnionych było 88 osób, w tym 77 pracowników na stanowiskach merytorycznych. W okresie minionych 12. miesięcy odeszło z Inspektoratu 13 osób a przyjętych zostało 14, w tym do:

- monitoringu środowiska – 2 osoby,
- inspekcji – 5 osób,
- laboratorium – 3 osoby,
- administracji – 4 osoby.

Na emerytury odeszło 4 pracowników. Istniejące wakaty zostaną zlikwidowane w I półroczu 2008 roku zgodnie z przepisami ustawy o służbie cywilnej. Proces naborów na wolne stanowiska w służbie cywilnej staje się coraz trudniejszy oraz wydłużony w czasie. Kandydaci będący już po rozmowach kwalifikacyjnych rezygnują z podjęcia pracy w chwili, kiedy dowiedzą się o proponowanych zarobkach bądź podejmą pracę i rezygnują po kilku miesiącach, gdy znajdą zatrudnienie z wyższym wynagrodzeniem. Tak było w przypadku zatrudnienia osoby w Delegaturze WIOŚ w Gorzowie Wlkp. na stanowisku informatyka. Podobna sytuacja jest z zatrudnieniem osoby na stanowisku księgowego. Dwukrotny nabór nie przyniósł oczekiwa-

nych efektów w postaci zatrudnienia. Na przeszkodzie stanęły wymagania finansowe, którym nie mógł sprostać Inspektorat.

W obecnej sytuacji kadrowej i finansowej wyczerpane zostały możliwości restrukturyzacji zatrudnienia w tut. Inspektoracie.

W 2008 roku zostały przyznane środki na 4 etaty w służbie cywilnej i 1 etat poza służbą cywilną. Nowe etaty przeznaczone zostaną na realizację dodatkowych zadań inspekcyjnych i monitoringowych.